

Abstrakt

Východiska: Celiakie je systémové autoimunitní onemocnění způsobené nesnášenlivostí lepku u geneticky predisponovaných jedinců, které se vyskytuje u dětí i dospělých. Přítomnost lepku ve stravě vede u predisponovaných osob ke vzniku střevních zánětů, hyperplazii krypt a atrofii klků a následně k malabsorpci živin. Projevy celiakie zahrnují rozmanité spektrum gastrointestinálních i negastrointestinálních obtíží. Jedinou léčbou, která vede k úpravě střevní sliznice a vymizení obtíží, je celoživotní přísně bezlepková dieta.

Cíl: Cíle práce byly zvoleny dva. Prvním cílem bylo porovnat hladiny protilátek a tím compliance k bezlepkové dietě pacientů diagnostikovaných biopsií a non-biopsy postupem. Druhým cílem bylo porovnat somatické parametry (hmotnost, výšku a BMI) celého výzkumného souboru 170 celiaků s běžnou populací, zvláště skupinu compliantních a non-compliantních pacientů s běžnou populací a také tyto dvě skupiny navzájem.

Metody: V praktické části práce byl zvolenou metodou anonymní sběr dat z elektronické lékařské dokumentace. Veškeré získané údaje byly průběžně zaznamenávány a porovnávány a také statisticky analyzovány za použití χ -kvadrát testu, jednovýběrového a dvouvýběrového KS-testu.

Výsledky: Ve výzkumném souboru 170 celiaků bylo 47 chlapců (27,65 %) a 123 dívek (72,35 %). Diagnóza celiakie byla stanovena biopsií u 69 pacientů (40,59 %) a non-biopsy postupem u 101 pacientů (59,41 %). Výsledky ukázaly, že procento non-compliantních pacientů se významně statisticky liší u pacientů, kterým byla celiakie diagnostikovaná biopsií (26,09 %) a non-biopsy postupem (59,41 %). U compliantních pacientů byl průměrný percentil tělesné hmotnosti 45,78., výšky 43,53. a BMI 47,8. U non-compliantních pacientů byl průměrný percentil tělesné hmotnosti 40,73., výšky 39,13. a BMI 43,79.

Závěr: Ve výzkumném souboru se ukázalo, že provedení biopsie zvýšilo compliance pacientů k bezlepkové dietě. Negativní vliv nedodržování bezlepkové diety na somatické parametry nebyl prokázán přímo porovnáním compliantních a non-compliantních pacientů, ale pouze nepřímo porovnáním zvláště obou těchto skupin s běžnou populací, a to u parametrů tělesné hmotnosti a BMI. V případě tělesné výšky nebyl prokázán negativní vliv nedodržování bezlepkové diety, ale byl prokázán negativní vliv samotného onemocnění.

Klíčová slova: bezlepková dieta, celiakie, lepek, onemocnění související s lepkem